

Pikkade tülide järgi saavutati lõpuks kokkulepe. Raad esitas gildile uue eksemplari šraagist, mis täpsalt kokku langes kindralkubeneri poolt kinnitatud eksemplariga ja linna pitsatiga oli varustatud. Nii säilitati vähemalt väliselt fiktsioon, nagu oleks uus šraag ainuüksi rae vaba tahteavalduse produkt. Oluliselt oli aga Suur Gild kindralkubeneri abiga saavutanud tähtsa võidu rae üle. Paar nädalat hiljemini, 3. IV. 1647. a., leiab lõpuks ka Poola ajast põlvnev Väikese Gildi šraag rae poolt kinnitamist. Nii on XVII aastasaja keskpaigast alates Tartu gildide seisukord rajatud kindlale õiguslikule alusele, mis jääb kauaks ajaks muutumatult püsima.

Gildisse astuda soovijalt nõuti Tartus kõige pealt sünnikirja ettenäitamist, mis pidi tunnistama, et selle esitaja on vaba mees, korralikus abielus olevate vanemate laps ja muidu ausate ning laitmatute elukommetega. Sääraseid tunnistusi andsid linnavalitsused välja. Kui keegi oli väljastpoolt Tartut pärit või kui tekkisid muud raskused sünnikirja hankimisel, siis anti selle muretsemiseks ajapikendust „vastavalt kodukoha kaugusele“. Peale selle nõuti sisseastujalt ühekordset maksu teatavas suuruses. Näiteks nõuti Suures Gildis 1640. a. määruse järgi uuelts vennalt 10 taalrit ja 2 tinakarikat või viimaste asemel 2 taalrit, kuna 1647. a. kinnitatud Suure Gildi šraagis on ette nähtud „Sechs fl. undt zwey Pötte“. Uute gildiliikmete vastuvõtmine sünnib gildi üldkoosolekul. Kes nõutavat sünnikirja ei suuda esitada, kahtlaste naisterahvastega abiellunud või „ihre frawen innerhalb gebührlicher zeitt frucht schaffen oder frühvätter sein undt genennet werden“¹⁾, need jäävad „köögivendadeks“ (Küchenbrüder). Viimased võtavad osa ka gildi koosolekuist, kusjuures neil on linna või gildi asjade hääletamisel kokku üks hääl. Ainult gildi oldermanni valimisel on neil samasugune hääleõigus kui teistel gildi liikmel. Oma ameti pidamises on köögivennad teistega üheväärilised, välja arvatud õlle või mõdu pruulimise õigus, mida köögivennad ei oma. Gildi eesotsas seisab kõigi gildiliikmete osavõttel kaheks aastaks valitud oldermann, kel õigus on endale oma tahtmise järgi abi valida. Iga isik, kellele valik langeb, on kohustatud ameti vastu võtma. Kui oldermann oma ametiaja jooksul sureb, täidab see, kes enne teda selles ametis olnud, tema kohuseid kuni järgmise vastlapäevani, mil uued valimised ette võetakse. Oldermanni kõrval esindasid gildi dokmannid ja vanemad (die Aeltesten), kelle arv tõusis kaheksani. Viimased valiti määramata aja peale ja püsisid ametis nii kaua, kui jõud lubas. Vanemate valimine sündis 1593. a. kokkuleppe järgi nii, et raad kahekordsest kandidaatide arvust endale vastuvõetavamad kinnitas. Uue oldermanni kohta oli Suure Gildi šraagis ette nähtud, et ka tema peab „E. E. Raht Rigischem gebrauch nach Zuer confirmation praesentiret werden“. Oldermannid ja vanemad esindavad gildi kõigis ametiasjus, võtavad osa nõupidamistest raega ja esitavad viimasele gildi arvamisest, soovid ja ettepanekud. Ka võtavad nad linna asjade juhtimisest osa sellekohaseis eriseaduse ettenähtud piirides. Oldermann kutsub kokku gildi koosolekud, juhatab neid, kannab kodanikele ette rae otsused ja peab nendega nõu lahendada tulevate küsimuste üle. Samuti peavad mõlema gildi oldermannid omavahel nõu ja tutvustavad teineteist oma gildi vaadete ja soovidega. Lõpuks on oldermannid ja vanemad kohustatud selle järgi valvama, et keegi ei rikuks vastava gildi „kodanlise peatoiduse“ (bürgerliche Nahrung), õllepruulimise või mõne muu kodanikkude seisukohalt tähtsa asja suhtes viimaste privileegiumidega kaitstud huve. Kõigist sääraseist

1) A. 1647 Suure Gildi šraag, V. § 1. Sama määrus esineb ka Väikese Gildi šraagis.